

**Een overzicht in vogelvlucht van het nieuwe faillissementsrecht –
Wetboek van 28 februari 2013 van economisch recht - BOEK XX Wet 11
augustus 2017 (BS 11 september 2017)**

Afdeling 1. Faillissement

1 TOEPASSINGSGBIED :

Het insolventiewetboek of Boek XX is van toepassing voor ondernemingen en waarbij de wetgever een duidelijke definitie heeft gegeven van het begrip onderneming, onderscheiden van de definitie van Boek I :

Boek I WER geeft in art I.1,1° een definitie van het begrip onderneming : ***elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die op duurzame wijze een economisch doel nastreeft, alsmede zijn verenigingen.***

Boek XX WER geeft in art. 1 § 1 haar definitie van het begrip onderneming :

(a) iedere natuurlijke persoon die zelfstandig een beroepsactiviteit uitoefent;

Dit is iedereen, tenzij hij werknemer is, maar bv. ook een zaakvoerder of bestuurder van Vennootschappen)

(b) iedere rechtspersoon;

Hieronder begrepen V.Z.W.'s, stichtingen, elk soort vennootschap)

(c) iedere andere organisatie zonder rechtspersoonlijkheid

Daarnaast geeft de Wet zeer uitdrukkelijk een definitie van wat geen onderneming is:

(a) iedere organisatie zonder rechtspersoonlijkheid die geen uitkeringsoogmerk heeft en die ook in feite geen uitkeringen verricht aan haar leden of aan personen die een beslissende invloed uitoefenen op het beleid van de organisatie;

(b) iedere publiekrechtelijke rechtspersoon;

(c) de federale staat, de gewesten, de gemeenschappen, de provincies, de hulpverleningszones, de prezones, de Brusselse Agglomeratie, de gemeenten, de meer gemeentezones, de binnengemeentelijke territoriale organen, de Franse Gemeenschapscommissie, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

De wetgever voorziet tevens uitdrukkelijk in art. XX.1 § 1 WER dat het openen van een insolventieprocedure ten aanzien van een onderneming, waarvan de vennoten onbeperkt aansprakelijk zijn, niet noodzakelijk inhoudt dat deze insolventieprocedure ook ten aanzien van haar onbeperkte aansprakelijke vennoten wordt geopend.

Met andere woorden: VOF, GCV (voor zo lang zij nog bestaan): het faillissement van deze vennootschap betekent niet noodzakelijkerwijze het faillissement van de natuurlijke personen vennoten. Het komt aan de curator toe om desgevallend vorderingen te stellen.

2 DEFINITIES :

Zoals eerder in het WER wordt, voor wat betreft insolventie, ook in Boek I WER, titel 2, een hoofdstuk 14 ingevoegd, met een aantal definities eigen aan Boek XX.

Vermits Boek XX uitsluitend betrekking heeft op insolventieprocedures, worden er een aantal algemene begrippen rond “insolventie” ingevoerd:

- De insolventiefunctionaris (art. I, 22, 7° WER): dit is zo wel de curator (art. XX.104 WER), de gerechts-mandataris (art. XX.30 WER), de voorlopig bewindvoerder (art. XX.31 WER en 31 WER), de gerechtsmandataris GROG (art. XX.85 WER).
- De insolventierechtbank (art. I, 22, 4° WER);
- In het kader van het faillissement van de vrije beroepen, de definitie m.b.t. de beoefenaar van een vrij beroep, waarop de in Boek XX specifieke maatregelen van toepassing zijn : (art. I, 1, 14° WER): *beoefenaar van een vrij beroep: elke onderneming wiers activiteit er hoofdzakelijk in bestaat om, op onafhankelijke wijze en onder eigen verantwoordelijkheid, intellectuele prestaties te verrichten waarvoor een voorafgaande opleiding en een permanente vorming is vereist en die onderworpen is aan een plichtenleer waarvan de naleving door of krachtens een door de wet aangeduide tuchtrechtelijke instelling kan worden afgedwongen.*
- In het kader van de elektronische dossierbehandeling is belangrijk de verwijzing naar:
 - Het Centraal Register Solvabiliteit (art. I, 22, 6° WER) en
 - De elektronische ondertekening (art. I, 22, 27° WER).

3 CENTRAAL REGISTER SOLVABILITEIT :

1. Voorafgaandelijk aan de bespreking van het faillissement, wil ik even blijven stil staan bij het Centraal Register Solvabiliteit.

Art. I.22, 6° WER bepaalt m.b.t. het Register :

Het Centraal Register Solvabiliteit is de geïnformatiseerde gegevensbank waar de dossiers betreffende de minnelijke akkoorden, de procedures van gerechtelijke reorganisatie of faillissement worden opgeslagen en bewaard

Alle procedurestukken i.v.m. een insolventieprocedure dienen ingebracht te worden in het Register, met enkele uitzonderingen voor natuurlijke personen (Art.XX.8 WER)

Art. XX.9 WER bepaalt:

Onverminderd de bepalingen van artikel 32ter van het Gerechtelijk Wetboek, vindt elke kennisgeving of mededeling of neerlegging bepaald in dit boek aan, bij of door een insolventiefunctionaris, een gedelegeerd rechter of rechter-commissaris plaats via het register.

Wanneer dit boek een mededeling of kennisgeving voorschrijft of oplegt, geldt de plaatsing van het bericht in het register als mededeling of kennisgeving, mits hiervan een elektronische melding

gebeurt aan de betrokkene.

De datum van neerlegging, kennisgeving of mededeling wordt vastgesteld door het register. Het register levert een ontvangstbericht of verzendbericht af voor elke neerlegging, kennisgeving of mededeling. In de gevallen bedoeld in artikel XX.8, tweede lid, is de datum van ontvangst de datum waarop de akte bij de bestemming toekomt. De eindbestemming levert een ontvangstbericht af.

Uitdrukkelijk wordt bevestigd in art. XX.15 WER dat het Register de authentieke bron is : Het register bevat alle gegevens en stukken waarvan de opgave wordt bepaald in dit boek. Het register geldt als authentieke bron voor alle akten en gegevens die erin zijn opgenomen.

2. Het Register wordt het centrum van het insolventiedossier, zowel voor de Kamer voor Ondernemingen in Moeilijkheden, het minnelijk akkoord buiten WCO, de procedure gerechtelijke reorganisatie en uiteindelijk ook de faillissementsprocedure, zowel de Belgische faillissementsprocedure als de grensoverschrijdende faillissementsprocedure.

De bedoeling is – en dat blijkt reeds uit het huidige Register – dat niet alleen vonnissen, verzoekschriften, beschikkingen worden opgeladen in het Register, doch dat ook vanuit het Register kennisgevingen en mededelingen vertrekken.

De taak van de griffie wordt, m.a.w., meer en meer overgenomen door hetzij de curator, hetzij het Register.

3. Gelet op de belangrijke plaats die het Centraal Register Solvabiliteit inneemt, is thans ook uitdrukkelijk voorzien dat meer documenten elektronisch zullen moeten getekend worden.

Conform art. I, 22, 27° WER, waar de definitie van de elektronische ondertekening wordt gegeven, bestaat deze elektronische ondertekening uit een gekwalificeerde elektronische handtekening.

Voor diegenen onder u die niet zo vertrouwd zijn met de elektronische handtekening, kan ik het volgende toelichten:

We kennen een elektronische handtekening, zoals een handgeschreven gescande handtekening, de digitale handtekening, de code van uw bankkaart.

Wanneer aan deze elektronische handtekening bepaalde bijkomende eisen worden opgelegd, kan ze “geavanceerd” zijn, of “gekwalificeerd”.

De gekwalificeerde handtekening, zijnde de handtekening die ons door de wetgever wordt opgelegd, vereist dat de handtekening op een unieke wijze met de ondertekenaar verbonden is, waarbij de ondertekenaar moet geïdentificeerd kunnen worden, dat elke wijziging aan handtekeningen en documenten kan opgespoord worden, en dat de handtekening bovendien gebaseerd is op een gekwalificeerd certificaat. De gekwalificeerde elektronische handtekening staat gelijk met een handgeschreven handtekening.

Dit impliceert dat in het Centraal Register documenten die moeten getekend worden, zoals verzoekschriften, Processen-Verbaal van nazicht van schuldvorderingen e.d.m., zullen voorzien zijn van deze gekwalificeerde elektronische handtekening. Ook beschikkingen van de rechter-commissaris, documenten van de griffie en voor zover uitdrukkelijk vereist door de wet, zullen voorzien zijn van de gekwalificeerde elektronische handtekening.

Dit betekent in concreto dat met ingang van 01.05.2018 de gekwalificeerde elektronische

handtekening effectief zal gebruikt worden. Voor de curatoren betekent dit dat zij, voor zover er documenten dienen getekend te worden, zullen moeten inloggen op het Register of Regsol via de advocatenkaart.

De gewoonte dat vandaag nog bepaalde documenten moeten neergelegd worden, zal ook per 01.05.2018 moeten verdwijnen. Wij worden daarin gesteund door de wijzigingen in de wetgeving m.b.t. de rolrechten, waar immers wordt voorzien dat, m.b.t. insolventieprocedures, geen rolrechten meer zullen moeten betaald worden. Dit betekent dat, daar waar in het verleden nog verzoekschriften dienden neergelegd te worden met griffiebons, alleszins deze praktijk zal verdwijnen.

Door de elektronische ondertekening van verzoekschriften, kan er ook geen enkele discussie meer bestaan over de rechtsgeldigheid van dit document, m.b.t. datum van ondertekening en authenticiteit van diegene die heeft getekend, zodat ook hier het neerleggen van documenten op papier moet verdwijnen.

4. Art. XX.18 WER bepaalt wie toegang heeft tot het Register. Net zoals naar aanleiding van de Wet van 1 december 2016, en waarbij het Centraal Register Solvabiliteit werd ingevoerd in de Faillissementswet, en naar aanleiding waarvan er o.a. een Koninklijk Besluit werd uitgevaardigd houdende de werking van het Centraal Register Solvabiliteit op 23 maart 2017, bevattende het overzicht van diegenen die toegang hadden tot duidelijk omschreven artikelen in de Faillissementswet, zal er eveneens door de Koning een besluit dienen uitgevaardigd te worden, voor wat betreft de toegang tot het Register, voor alle actoren vermeld in Boek XX.

5. Art. XX.19 WER bevestigt uitdrukkelijk de verplichting tot het betalen van een retributie door een aantal gebruikers van het Centraal Register, waaronder de curatoren, en waarbij moet opgemerkt worden dat in de uitvoerings-KB's die nog zullen komen, uitdrukkelijk zal worden vastgelegd dat de retributies te betalen door de curatoren effectief boedelschulden zijn van het faillissement, doch waarbij tevens uitdrukkelijk zal worden bepaald dat de advocaat / curator in kwestie de verantwoordelijke blijft voor de betaling, en dat niet betaling van retributies aanleiding kan geven tot sancties en de toepassing van art. XX.20 § 6 WER (art. 31 Faill.W.).

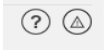
6. Louter ter informatie wordt de aandacht er op gevestigd dat met ingang van 01.01.2018 een nieuw algemeen reglement van toepassing zal zijn voor het gebruik van het Register, en dat in het kader van de door OVB en OBFG afgesloten cyberpolis ook het risico van de curator persoonlijk gedekt is.

Als de curator, door het gebruik van het Register, schade oploopt, dan is hij gedekt ten belope van 200.000,00 € per curator / per jaar, en het kantoor ten belope van 1.000.000,00 € per kantoor/ per jaar.

Voor zover u met een schadegeval geconfronteerd wordt, heeft u recht op onmiddellijke – ook technische - bijstand van de verzekeraar.

7. Tenslotte vestig ik de aandacht op de dwingende workflow die ingevoerd werd in het Register, en die griffies, curatoren, doch zeer zeker ook rechter-commissarissen, dwingt om, rekening houdend met de wettelijke bepalingen, op een correcte wijze hun taak uit te voeren.

De volledige workflow vindt u terug in het Dashboard, onder de blauwe tegel "Workflow". Bovendien vindt u in elk faillissement, onder de Tijdslijn, de verschillende onderdelen van de workflow terug, en waarbij u telkens, als u een item aan de tijdslijn heeft toegevoegd, de verwijzing ziet staan naar

. Als u op deze Δ klikt, dan krijgt u een toelichting over de te volgen workflow.

De beheerder van het Register beseft dat opleidingen noodzakelijk zijn en blijven, reden waarom er in het voorjaar 2018, met het oog op de komst van de nieuwe workflow rond Boek XX, nieuwe opleidingen zullen worden gegeven. Niet alleen voor de curatoren, doch ook, als de vraag van de rechtbanken er toe wordt gesteld, voor de consulaire rechters en rechter-commissarissen.

4 BOEK XX - TITEL VI. FAILLISEMENT:

In het kader van huidige uiteenzetting zullen enkel bekeken en behandeld worden die artikelen van Boek XX die wijzigingen met zich brengen t.o.v. de huidige faillissementswetgeving.

Boek XX is in eerste instantie opgevat als een voornamelijk tekst toilettage van o.a. de WCO wetgeving en de faillissementswetgeving, doch waarbij, o.a. door de invoering van het Centraal Register, en de verschuiving van de taken van de griffie naar de curator, een aantal wijzigingen zijn aangebracht.

HOOFDSTUK 1 – Staking van betaling en faillietverklaring

Art. XX.102 WER (art.9 Faill.W.)

De verplichting blijft onverminderd bestaan voor de schuldenaar om, binnen een maand nadat hij heeft opgehouden te betalen, aangifte te doen ter griffie van de Rechtbank van Koophandel.

Deze verplichting geldt echter niet (art. XX.102, laatste lid WER) voor de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk, de stichtingen, de Europese politieke partijen en stichtingen.

De aangifte wordt, bij voorkeur, ingediend in het Centraal Register: om die reden is het ook belangrijk, zoals hierboven reeds uiteengezet, dat geen griffierechten meer verschuldigd zullen zijn. De aangifte en alle bijbehorende documenten moeten opgeladen worden in Het Register, en waarbij het dan aan de griffie zal toekomen om vast te stellen of het dossier volledig is (de inlichtingenfiche zal allicht een noodzakelijk in te vullen document blijven), bij gebreke waaraan het de griffie zal zijn die bijkomende informatie en / of stukken zal moeten vragen aan de schuldenaar.

Of de rechtbank na het opladen van de stukken in het Centraal Register de toekomstig gefailleerde nog zal willen horen, is dan een beslissing eigen aan de individuele rechtbanken.

Art. XX.103 WER (art. 10 Faill.W.)

De schuldenaar voegt bij zijn aangifte:

1° balans van zijn zaken of een nota waarin de redenen worden opgegeven die hem beletten de balans neer te leggen;

2° een balans die een staat bevat van activa en passiva zoals bepaald door de Boek III, Titel 3,

Hoofdstuk 2, van dit Wetboek alsmede een opgave en een schatting van alle roerende en onroerende goederen van de schuldenaar, de staat van de schuldvorderingen en de schulden, een tabel van de winsten en verliezen, de laatste behoorlijk afgesloten resultatenrekening en een tabel van de uitgaven; zij moet door de schuldenaar echt verklaard, gedagtekend en ondertekend zijn.

Deze omschrijving is praktischer dan hetgeen in de huidige wetgeving wordt voorzien, en zal ook een meer volledig beeld kunnen geven van de situatie waarin de schuldenaar zich bevindt, los van de documenten die conform de Boekhoudwet moeten worden bijgehouden.

3° de gegevens over de plaats waar de boekhouding zich bevindt, met aanduiding of deze gehouden worden door derden; in dat geval de contactgegevens van deze derden en de middelen om een toegang te krijgen;

In het kader van de redactie van Boek XX werd door de actoren op het veld, er de nadruk op gelegd dat voldoende aandacht moet gegeven worden aan de problematiek van de boekhoudingen die zich in de cloud bevinden, en waar de toegang tot deze boekhoudingen vaak, naar aanleiding van het tussen gekomen faillissement, gewoon wordt afgesloten.

Het komt aan de curator toe om onmiddellijk, na zijn aanstelling, zich in verbinding te kunnen stellen met de boekhouders en providers, teneinde te voorkomen dat gegevens onherroepelijk zouden verloren gaan. Op de suggestie om, zoals voor de sociale secretariaten, ook aan de providers de verplichting op te leggen medewerking te verlenen, werd door de wetgever niet ingegaan...

4° in de mate de schuldenaar personeel tewerkstelt of heeft tewerkgesteld de laatste achttien maanden, het personeelsregister, de individuele rekening,

Art. XX.103, 2°lid WER voorziet dat, als de onderneming in de onmogelijkheid is om deze gegevens ter beschikking te stellen, het sociaal secretariaat onmiddellijk en kosteloos dient over te gaan tot aflevering van individuele rekeningen, aflevering toegangscode R.S.Z., evenals de documenten die bij het uittreden uit de onderneming vereist zijn.

De opdracht van het sociaal secretariaat wordt, met andere woorden, ruimer.

5° de lijst van de vennoten indien de schuldenaar een in artikel XX.1, § 1, eerste lid, c), of een rechtspersoon waarvan de vennoten onbeperkt aansprakelijk zijn, van dit boek bepaalde onderneming is en het bewijs dat de vennoten op de hoogte werden gebracht.

Dit is een nieuwe nuttige bepaling, die meteen aan de rechtbank en de aan te stellen curator alle informatie moet verschaffen m.b.t. de vennoten van art. XX.1 § 1 eerste lid c) WER, zijnde iedere andere organisatie zonder rechtspersoonlijkheid.

Art. XX.104 WER (art. 11 Faill.W.)

In het vonnis van faillietverklaring wordt de plaatsopneming niet meer voorzien. Als zij al gebeurt, is het omdat de rechter-commissaris hier toe beslist, in overleg met de curator, en waarbij deze plaatsopneming eventueel gebeurt zonder griffier (art. XX.133 WER).

De verzegeling zoals nog voorzien in art. 41 Faill.W., vervalt.

Art. XX.126 § 2 WER (art. 30 Faill.W.)

In het kader van de huidige faillissementswetgeving dient de curator een Proces-Verbaal van aanstelling te ondertekenen, samen met griffier, en waarin hij bevestigt dat hij zijn aanstelling aanvaardt.

Vanaf 01.05.2018 zal er geen Proces-Verbaal van aanstelling meer worden opgesteld, maar de curator zal wel in Het Register dienen te bevestigen dat hij de aanstelling aanvaardt.

Art. XX.126 § 3 WER (art 30 Faill.W.) regelt de tegenstrijdigheid van belangen: als er redenen zijn om te weigeren, of als er misschien later een tegenstrijdigheid van belangen komt, dan zal de curator dit rechtstreeks aan de Voorzitter van de rechtbank dienen te melden. Omwille van de kiesheid is, alleszins tot op dit ogenblik, besloten, in het overleg tussen de Beheerder van het Register en de magistratuur, dat de melding desbetreffend niet wordt opgenomen in het Register.

Door de rechtstreekse melding aan de Voorzitter van de rechtbank, kan deze overigens ook allicht sneller beslissen of de redenen van aard zijn om te voorzien in de vervanging van de curator.

Art. XX.106 WER (art. 13 Faill.W.)

De betekening van het vonnis van faillietverklaring blijft uiteraard verplicht. Er wordt echter wel voorzien dat, in uitbreiding van het huidige art. 13 Faill.W., verwezen wordt naar 4 artt. van Boek XX, eerder dan, op dit ogenblik 3 artt. van de Faill.W.

Er dient verwezen te worden naar de artt. XX.107 WER en XX.108 WER , en waarbij ik vermoed dat de wetgever eigenlijk bedoelt artt. XX.108 WER en XX.109 WER , omdat dat de artt. 14 (mogelijkheden m.b.t. verzet en beroep) en 15 Faill.W. (onverwijld in staatstelling) zijn waarnaar wordt verwezen in de huidige faillissementswetgeving. Tevens dient verwezen te worden naar de artt. XX.145 WER en XX.165 WER.

Ook hier vermoed ik dat de wetgever zich vergist heeft, en art. XX.146 WER, bedoelde, zijnde art. 53 Faill.W. (verplichting gevolg te geven aan oproepingen van curator en RC), waarnaar thans ook moet verwezen worden, en het art. XX.166 WER.

De invoeging van dit artikel is nieuw, en heeft betrekking op de uitnodiging aan de gefailleerde om gehoord te worden over de best mogelijke tegeldemaking van de activa (art. 75 Faill.W.).

Ik breng u in herinnering dat in het kader van de huidige richtlijnen de Rechtbank van Koophandel Antwerpen reeds adviseert om ook de verwijzing naar art. 75 Faill.W. op te nemen in de betekening.

Art. XX.107 WER (art. 38 Faill.W.)

Het vonnis van faillietverklaring moet, net zoals op heden, ook per 01.05.2018 gepubliceerd worden in het Belgisch Staatsblad.

De wetgever heeft, totaal onverwacht en zonder dat iemand hierover een vraag had gesteld, beslist om in bepaalde gevallen de verplichting tot publicatie van vonnissen in het Belgisch Staatsblad op te dragen aan de curator, i.p.v. aan de griffie.

Onderstaand treft u een overzicht aan van alle publicaties die worden voorzien in het Belgisch Staatsblad, doorheen heel Boek XX.

XX.10 Onverminderd elke kennisgeving of betekening die elders is gedaan, gebeuren de bekendmakingen bevolen krachtens dit boek in het *Belgisch Staatsblad*.

XX.20 lijsten IF (insolventiefunctionarissen) jaarlijks door **Ordes en Instituten**
XX.20 § 6 : vonnis vervanging IF binnen 5 dagen door **griffie**

Voorlopige maatregelen

XX.30 vonnis aanstelling gerechtsmandataris in het kader van voorlopige maatregelen door **griffie**

XX.31 vonnis aanstelling voorlopig bewindvoerder gerecht kader van voorlopige maatregelen door **griffie**

XX.32 vonnis ontneming beheer met aanstelling voorlopig bewindvoerder in het kader van voorlopige maatregelen door **griffie**

Gerechtelijke reorganisatie

XX.48 vonnis opening procedure WCO door **griffie**

XX.54 § 5 : vonnis opschorting ten uitvoerlegging door **griffie**

XX.59 § 4 : vonnis verlenging opschorting door **griffie**

XX. 60 : wijziging doel procedure door **griffie**

XX.79 : vonnis m.b.t. homologatie en afsluiting reorganisatieprocedure – door **griffie**

XX.83 : vonnis intrekking plan – door **griffie**

XX.85 : vonnis dat overdracht handelsfonds beveelt – door **griffie**

XX.90: vonnis dat de verkoop toelaat – door **griffie**

XX.95 : vonnis dat sluiting procedure WCO beveelt – door **griffie**

XX.96 : vonnis kwijtschelding – door **griffie**

Faillissement

XX.107 : vonnis faillietverklaring – door **curator**

XX.122 : publicatie lijst curatoren jaarlijks in eerste week kalenderjaar – door **rechtbank**

XX.135 - vonnis summiere sluiting - door **curator**

XX.171: vonnis sluiting – door **griffie**

XX.172 : vonnis sluiting (is zelfde als in 171) door **griffie**

XX. 173 § 2 – kwijtschelding natuurlijke persoon – door **griffie**

XX.176 : bevrijding kosteloze zekerheidssteller – door **griffie**

XX. 242 : intrekking faillissement – door **curator**

Grensoverschrijdende insolventieprocedures

Europese insolventieprocedures

XX.202 : opening insolventieprocedure in andere lidstaat : door **wie?**

Overige insolventieprocedures

XX.213 : opening insolventieprocedure in andere staat : door **wie?**

Verbodsbepalingen

XX.231 : vonnis beroepsverbod – door **griffie**

Rehabilitatie

XX. 238 : verzoekschrift tot rehabilitatie – door **griffie**

XX. 241: vonnis rehabilitatie – door **griffie**

Zoals u kunt vaststellen is het in sommige gevallen zelfs nog niet duidelijk wie dient zorg te dragen

voor bepaalde publicaties in het kader van Europese en andere grensoverschrijdende insolventieprocedures.

In elk geval zal voorzien worden in het Register, en dit voor zover ook de Rechtbanken hiermee instemmen, dat alle publicaties die dienen te gebeuren, automatisch gebeuren vanuit het Register.

Een publicatie in het Belgisch Staatsblad betekent nog niet dat ook de gegevens in de KBO worden aangepast, zoals bij een vonnis van opening of sluiting van een faillissement dient te gebeuren. Sommige griffies hebben op dit ogenblik hiervoor twee afzonderlijke griffiers die hiervoor instaan: één voor de publicatie in het Belgisch Staatsblad, één voor de aanpassing van de KBO.

Aangezien het Centraal Register op dit ogenblik reeds een verbinding heeft met de KBO, werd het voorstel aan FOD Economie geformuleerd om te werken met een volledig geautomatiseerde publicatie, in het Belgisch Staatsblad, met automatische aanpassing KBO waar nodig.

In elk geval zullen de publicatieverplichtingen in hoofde van de curatoren en andere insolventiefunctionarissen op deze wijze aangepakt worden. Het is aan de rechtbanken om te beslissen of zij eveneens van deze diensten willen gebruik maken voor wat betreft de door hen te verrichten publicaties in B.S. en KBO.

Art. XX.108 § 3, laatste lid WER (art. 14 Faill.W.)

De termijn om hoger beroep in te stellen tegen het vonnis, is vijftien dagen te rekenen vanaf de bekendmaking bedoeld in artikel XX.107.

De termijn om hoger beroep in te stellen blijft nog altijd 15 dagen, en dit vanaf de bekendmaking in het B.S. De bepaling opgenomen in art. 14 Faill.W., m.n. dat de termijn van hoger beroep ook geteld wordt vanaf de betekening van het vonnis, indien het hoger beroep door de gefailleerde wordt ingesteld, is weg gevallen.

Art. XX.109 WER (art. 15 Faill.W.)

Hoger beroep, verzet of derdenverzet tegen het vonnis van faillietverklaring of tegen het vonnis dat de faillietverklaring afwijst, worden zonder verwijl in staat gesteld.

De curator dient in de zaak te worden betrokken voor het sluiten van de debatten.

In geval van hoger beroep, verzet of derdenverzet, is het nu duidelijk dat ook de curator, ten laatste voor het sluiten van de debatten, in de procedure dient betrokken te worden.

HOOFDSTUK 2 – Gevolgen van de faillietverklaring

Art. XX.110 WER (art. 16 Faill.W.) regelt het verlies van beheer in hoofde van de gefailleerde:

§1

Te rekenen van de dag van het vonnis van faillietverklaring verliest de gefailleerde van rechtswege het beheer over al zijn goederen evenals over de goederen die hij tijdens de procedure verkrijgt op grond van een oorzaak die het faillissement voorafgaat.

De uitdrukkelijke bepaling van art. 16 Faill.W. dat hij het beheer verliest over alle goederen die hij mocht verkrijgen tijdens het faillissement, wordt, m.a.w. zeer sterk afgezwakt.

Nieuw is de bepaling opgenomen in **art. XX.110 § 3, 2de lid WER**

Uit het actief van het faillissement worden eveneens uitgesloten de goederen, de bedragen, sommen en uitkeringen die de gefailleerde ontvangt sinds de faillietverklaring op grond van een oorzaak die dateert van na het faillissement.

art. XX.110 § 3, laatste lid WER : *De gefailleerde beheert eveneens de niet beslagbare goederen, en de in het derde lid bedoelde goederen en bedragen en beschikt erover.*

Dit betekent in concreto dat de natuurlijke persoon gefailleerde, vanaf de datum van het faillissement, alle inkomsten die hij verwerft, kan behouden: inkomsten uit arbeid, en waarbij mijns inziens, zelfs indien de gefailleerde een arbeidsovereenkomst heeft afgesloten vóór het faillissement, het loon voor de activiteiten na faillissement aan hem toekomt, evenals bv. nalatenschappen die hem te beurt vallen e.d.m.

Er is dus geen sprake meer van een beslagbaar loongedeelte enz. De gefailleerde blijft de beschikking houden over al zijn inkomsten.

Art. XX.111 WER, XX.112 WER (art. 17 en 18 Faill.W. - niet tegenstelbare handelingen tijdens verdachte periode) blijven onverminderd bestaan, doch thans wordt wel uitdrukkelijk de bescherming opgenomen die wordt geboden aan de schuldeisers die regelingen treffen met de later gefailleerde, in het kader van de procedure minnelijk akkoord buiten WCO en de WCO (XX.37 WER, XX.53 WER, XX.65 WER en XX.82 WER).

Art. XX. 120 § 1 WER (art. 25 Faill.W.) bevat een belangrijke aanpassing ter bescherming van de schuldeisers die reeds bepaalde uitvoeringsmaatregelen hebben aangevat vóór de datum van het faillissement.

Net zoals in de huidige wetgeving wordt de mogelijkheid geboden om, wanneer het belang van de boedel het vereist, onder bepaalde voorwaarden, uitstel of afstel van een verkoop van roerend of onroerend goed te bekomen.

Daar waar art. 25 van de Faillissementswet voorziet in het aanbieden van een verzoekschrift aan de rechter-commissaris, die enkel moet reageren met een beschikking, wordt thans een

tegensprekelijke procedure ingevoerd:

Art.XX.120 § 1, 2de lid WER : *Wanneer het belang van de boedel het vereist, kan de rechter-commissaris op verzoek van de curatoren, en na de oproeping van de ingeschreven of geregistreeerde hypothecaire of bevoorrechte schuldeisers bij gerechtsbrief ten minste acht dagen voor de zitting, uitstel of afstel van de verkoop toestaan.*

Dit betekent dat de rechter-commissaris, in overleg met de griffie en de curator, een tegensprekelijke zitting dient te organiseren, met inbegrip van het laten versturen van een gerechtsbrief, waar de ingeschreven schuldeisers worden gehoord, en waarna hij een beschikking zal moeten vellen.

Hoe de rechtbank dit gaat organiseren is nog totaal onduidelijk.

Bovendien, in geval van verkoop van onroerend goed, heeft de curator nog een aantal bijkomende verplichtingen:

Art. XX.120 § 1, 4de lid WER : *De curator dient de notaris belast met de verkoop van het goed schriftelijk te informeren van zijn verzoek tot uitstel of afstel. Dit verzoek tot uitstel of afstel van de verkoop is niet langer ontvankelijk na de aanmaning gedaan aan de beslagene overeenkomstig artikel 1582 van het Gerechtelijk Wetboek.*

Er is bovendien een voorwaarde aan verbonden:

Art. XX.120 §1 5de lid WER : *De werkelijke kosten waaraan de notaris werd blootgesteld in het kader van de gedwongen verkoop, tussen zijn aanstelling en het neerleggen van het verzoekschrift tot uitstel of afstel, zijn ten laste van de boedel, indien de rechter-commissaris het uitstel of het afstel van de verkoop toelaat. In dat geval zal de notaris de verkoop moeten opschorten of er afstand van moeten doen indien voldaan is aan volgende cumulatieve voorwaarden:*

- een met deze kosten overeenstemmend bedrag wordt overgemaakt op het kantoor van de gerechtsdeurwaarder;
- en deze laatste stelt de notaris onmiddellijk in kennis hiervan per exploit.

De gerechtsdeurwaarder maakt het overgeschreven bedrag over in handen van de notaris binnen een termijn van vijftien dagen te rekenen vanaf de ontvangst ervan. Dit bedrag is bestemd voor de betaling van de kosten van deze laatste.

Dus voor zover de curator al zou durven te overwegen om een geplande verkoop te laten uitstellen of afstellen, dan zal hij eerst de kosten van de notaris dienen te consignereren, en desgevallend aansluitend te betalen.

Welke kwalificatie deze superboedelschulden dan krijgen, is niet duidelijk: het zijn immers schulden die worden gemaakt, voorafgaandelijk aan gelijk welke andere boedelschuld, zelfs de kosten van de curator en zijn ereloon.

Het zijn geen schulden die zullen kunnen gerecupereerd worden in het kader van een rangregeling, vermits dit immers niet in de wet is bepaald.

Met andere woorden zijn het kosten die ten laste zullen komen van uiteindelijk de gewone schuldeisers.

Bovendien stelt zich de vraag of een curator, die op de dag van het faillissement geconfronteerd wordt met een geplande openbare verkoop, zal beschikken over de nodige fondsen om de kosten van de notaris te betalen.

Deze bepaling is opgenomen in de wet, enkele dagen vooraleer zij in de parlementaire

commissie besproken is geworden, en lijkt een manoeuvre geweest te zijn van het notariaat zelf...

HOOFDSTUK 3 – Beheer en vereffening van de boedel

Afdeling 1. Aanstelling en wettelijke taken van curatoren en van rechters-commissarissen

Art. XX.122 § 1 WER (art. 25 Faill.W.) bepaalt:

De curatoren (worden) gekozen uit de lijst, opgesteld door de algemene vergadering van de rechtbank van koophandel van het rechtsgebied die het faillissement uitspreekt.

Alleen advocaten ingeschreven op het tableau van een Orde van Advocaten, ongeacht de plaats van hun inschrijving, kunnen op de in het eerste lid bedoelde lijst worden geplaatst

De lijst van de curatoren wordt met andere woorden een zeer omvangrijke lijst: advocaten kunnen op de lijst van de curatoren van alle rechtsgebieden staan, zijnde Antwerpen (afdelingen Antwerpen, Turnhout, Mechelen, Hasselt en Tongeren), Gent (afdelingen Gent, Dendermonde, Brugge, Veurne, Ieper, Kortrijk, Oudenaarde), Brussel (afdelingen Brussel Frans en Nederlands, Leuven, Nijvel), Bergen (afdelingen Bergen, Doornik, Charleroi) en Luik (afdelingen Luik, Verviers Eupen, Hoei, Namen, Dinant, Marche en Famenne, Neufchateau en Aarlen).

Men kan uitgaan van de veronderstelling dat de (afdelingen van de) rechtbanken uiteraard rekening zullen houden met de nabijheid van de curator.

De lijst van curatoren wordt jaarlijks bijgewerkt door de rechtbanken en op hun initiatief gepubliceerd de eerste week van het kalenderjaar in het Belgisch Staatsblad.

De mogelijkheid om *elke andere persoon* aan te stellen *wegens bijzondere bekwaamheden en ervaring, eigen aan de sector waartoe de schuldenaar behoort*, blijft behouden in art. XX.122 § 2 WER.

Afdeling 2. Ambtsaanvaarding en opdrachten voor curatoren en rechters-commissarissen

Art. XX.128 § 1 WER (art. 34 Faill.W.) regelt de inhoud van het financieel verslag. Net zoals in art.34 § 1 Faill.W. wordt ook nu voorzien dat het eerste financieel verslag 12 maanden *na de aanvaarding van het ambt* dient te worden neergelegd. Weinig rechtbanken pasten deze berekeningswijze toe – in het Register wordt overigens automatisch de datum voor het eerste financieel verslag in de tijdslijn opgenomen op de verjaardag van het faillissement.

Uitdrukkelijk wordt bepaald dat, wanneer een verzoekschrift tot sluiting wordt neergelegd binnen een jaar na de opening van een faillissement, de curator alsnog een verslag bij zijn verzoekschrift voegt (art. XX.128 § 1, 2de lid WER).

De inhoud van het financieel verslag wordt uitgebreider. Art. XX.128 § 1, 3de lid WER bepaalt m.b.t. het financieel verslag :

.... beschrijft onder meer de ontvangsten, de toestand betreffende de inning van de schuldvorderingen, de rechtvorderingen ingeleid door of tegen de curator qualitate qua, de uitgaven, de uitkeringen, de activa die nog moeten worden vereffend, de stand van de betwistingen van de schuldvorderingen en een actualisering van de inventaris van activa bedoeld in artikel XX.134 (= PV van inventaris).

Afdeling 3. Beheer van het faillissement

Art. XX.131 § 1 WER (art. 39 § 1 Faill.W.) bepaalt wat in het Register dient opgenomen te worden.

Buiten de gekende items, wordt vanaf 01.05.2018 eveneens opgenomen in het Register:

Art. XX.131 § 1, 5^oWER : de aangiften van schuldvordering en **hun bijlagen**

Art. XX.131 § 1, 9de WER: de balans, bedoeld in art. XX. 147 (art. 54 Faill.W.).

Art. XX.131 § 1, 11de WER: de vereenvoudigde rekening, bedoeld in art. XX.170 WER.

Het Register geeft, met andere woorden, een zo volledig mogelijk overzicht van het faillissementsdossier.

In de Wet van 01 december 2016, en waarbij oa art. 5/3 Faill.W. werd ingevoerd, werd uitdrukkelijk voorzien dat het aan de Koning toekomt om te bepalen op welke wijze de beheerder, de magistraten, de griffiers, de curatoren, de rechters commissarissen.... toegang konden krijgen tot het dossier. In het KB van 23 maart 2017 werd uitdrukkelijk vastgelegd wie inzage recht en wie schrijfrecht had.

In Boek XX wordt dit recht tot toegang in het dossier hernomen, onder art.XX.18 § 1 WER, zonder verwijzing naar de beheerder. Opnieuw worden specifieke categorieën van personen aangeduid m.n. de magistraten, met inbegrip van de leden van het OM, de griffiers, de parketsecretaris, de rechters-commissarissen, de gedelegeerd rechters, de insolventiefunctionarissen, de schuldenaren en gefailleerden, de schuldeisers en derden die beroepsmatig rechtsbijstand verlenen (art. XX.18 § 1 WER).

Elke belanghebbende derde kan toegang vragen tot het dossier aan de rechter-commissaris of de gedelegeerd rechter.

De rol van de Koning blijft beperkt tot het bepalen van de regels inzake de toegang, met in acht name van de bijzondere aard van bepaalde gegevens, die beschermd worden op grond van het beroepsgeheim of zakengeheim.(art.XX.18 WER). Daarnaast verleent de Koning ook toegang aan *andere categorieën van personen* (bvb DCK, RIZIV, FSO...art.18 §1 laatste lid WER) om de gegevens te raadplegen.

Zeer uitdrukkelijk heeft de wetgever thans een beperking opgelegd voor wat betreft de inzage in de Memorie: art. XX.153, laatste lid WER bepaalt zeer uitdrukkelijk dat de Memorie enkel ter inzage is van de curator, rechter-commissaris en parket.

Of de Koning nu opnieuw een KB gaat uitvaardigen, om inzage- en schrijfrechten vast te leggen, is

niet duidelijk : de principes liggen immers vast in de Wet, daar waar art. 1.22, 6° WER en, voor het faillissement, art.XX.131 § 1 WER de inhoud van het register bepaalt (art. 39 § 1 Faill.W.), en art. 18 WER bepaalt wie de lijst van art.XX.131 § 1 ziet. En uit de aard van de opdracht van de gebruiker blijkt of hij documenten oplaadt en bewerkt, of enkel mag inkijken.

Art. XX.134 WER (art. 34 Faill.W.)

-De redactie van het Proces-Verbaal van inventaris dient meer gedetailleerd te gebeuren dan in de huidige wet. Er wordt uitdrukkelijk bepaald: *maken de curatoren onverwijld en onder toezicht van de rechter-commissaris de inventaris van de goederen van de gefailleerde, zowel roerende als onroerende, materiële en immateriële.*

Tevens wordt er bepaald:

In de inventaris worden alle goederen inclusief elk van de in artikel XX.110, § 3, bedoelde goederen afzonderlijk beschreven. (zijn de niet beslagbare goederen art 1408 Ger.W.)

-De curator heeft een bewaarplicht i.v.m. archieven en boekhouding. Daar waar art. 45 Faill.W. bepaalt dat (enkel) de archieven kunnen toevertrouwd worden aan de bestuurders of zaakvoerders van de gefailleerde rechtspersoon, bepaalt thans art. XX.138, 2de lid WER:

De gefailleerde, dan wel de bestuurders of zaakvoerders van de gefailleerde rechtspersoon zijn gehouden indien hen dit door de curatoren wordt gevraagd, de boekhouding en archieven te bewaren. Zij dienen deze op eerste verzoek van de curator ter beschikking te stellen. De archieven worden methodisch opgeborgen en bewaard gedurende zeven jaar, vanaf de opening van de procedure in origineel of in afschrift. Stukken die niet strekken tot bewijs jegens derden, worden drie jaar bewaard.

-Uiteraard blijft de bewaringsverplichting bestaan in hoofde van de curatoren m.b.t. hun eigen dossiers (art. XX.138, laatste lid WER)

...moeten de curatoren de dossiers welke zij na het faillissement hebben aangelegd bewaren rekening houdend met de wettelijke verjaringstermijn voorzien in artikel 2276bis van het Burgerlijk wetboek.

Deze wettelijke verjaringstermijn bedraagt 5 jaar na het beëindigen van de taak van de curator.

Art. XX.145, 2de lid WER (art. 52 Faill.W.) voert, voor wat betreft de toekenning van erelonen en kosten, een nieuw subtiel onderscheid in:

De aan de curatoren bij wijze van ereloon of bij wijze van provisioneel ereloon verschuldigde bedragen, bedoeld in artikel XX.20 alsmede hun kosten, de gerechtskosten en de kosten aan derden in het kader van de vereffening gesteld worden begroot door de rechtbank op basis van een daartoe opgesteld verzoekschrift en op het advies van de rechter-commissaris.

Met andere woorden, erelonen en kosten, met inbegrip van gerechtskosten en kosten aan derden, al dan niet provisioneel, worden in de toekomst uitsluitend begroot door de rechtbank, op basis van het verzoekschrift aangeboden door de curator, en na advies van de rechter-commissaris.

Op heden bepaalt de faillissementswet dat het ereloon en provisie op erelonen en kosten, dient opgenomen te worden in een verzoekschrift gericht aan de rechtbank, terwijl de

recuperatie van voorgesloten gerechtskosten en kosten aan derden begroot worden door de rechter-commissaris. Deze opdracht valt m.a.w. weg, en komt uitsluitend toe aan de rechtbank.

Art. XX.151 WER (art. 58 Faill.W.) m.b.t. het afsluiten van dadingen blijft onverminderd behouden, maar waar wel wordt voorzien dat het grensbedrag van 12.500,00 €, zoals thans opgenomen in art. 58 Faill.W., wordt opgetrokken naar 50.000,00 €.

HOOFDSTUK 4 – Aangifte en verificatie van schuldvorderingen

Art. XX.155 § 1 WER (art. 62 Faill.W.) geeft een verduidelijking wat de schuldeiser in het Register dient op te laden, m.b.t. zijn vordering:

De titels waarop de vordering berust worden aangehecht aan de aangifte. Bij de aangifte worden de identificatiegegevens van de schuldeiser, alsmede de grondslag, het bedrag en de zekerheden van de vordering nader gepreciseerd.

Art. XX.155 § 4 WER regelt de taal waarin de aangifte van schuldvordering dient te gebeuren: m.n. in de taal van het faillissementsvonnis, in een andere nationale taal, of in het Engels. En de stukken mogen bijgevoegd worden in een taal naar keuze van de aangever.

De rechtbank kan de vertaling vragen (waarom de curator niet?), en waarbij de kosten van de vertaling ten laste zijn van de aangever.

Art. XX.156, 2de lid WER (art. 63 Faill.W.) voorziet dat de schuldeiser, die geniet van een persoonlijke zekerheidsstelling, dit moet vermelden in zijn aangifte van schuldvordering of uiterlijk binnen 3 maanden (thans nog 6 maanden) vanaf de datum van faillietverklaring.

Art. XX.160 WER (art. 67 Faill.W.) i.v.m. het Proces-Verbaal van nazicht van schuldvorderingen bepaalt dat dit enkel nog door de curator wordt ondertekend, en dan neergelegd in het Register, met kennisgeving aan de rechter-commissaris. Deze tekent niet, maar zal enkel valideren, ter bevestiging dat hij er kennis heeft van genomen.

Art. XX.161 WER (art. 68 Faill.W.)

De wetgever heeft de termijnen binnen dewelke de drie Processen-Verbaal van nazicht van schuldvorderingen dienen neergelegd te worden, ingekort:

Het eerste Proces-Verbaal van nazicht wordt neergelegd op de datum bepaald in het faillissementsvonnis: de aangifte van schuldvordering dient te gebeuren *binnen een termijn van ten hoogste dertig dagen, te rekenen van het vonnis van faillietverklaring* en het eerste PV wordt dan opgesteld *ten minste vijf en ten hoogste dertig dagen* later (art.XX.104 laatste lid WER)

Het tweede PVN volgt zes maanden na het vonnis van faillietverklaring, en het derde en laatste PVN volgt 12 maanden later, t.t.z. op de verjaardag van het faillissementsvonnis.

Uitdrukkelijk wordt bepaald dat tussen de Processen-Verbaal in de betwistingen kunnen opgelost worden. Deze bepaling is mijns inziens overbodig, aangezien op dit ogenblik uiteraard eveneens betwiste vorderingen opgenomen in het eerste of tweede Proces-Verbaal van nazicht konden opgelost worden voor het volgende Proces-Verbaal van nazicht van schuldvorderingen.

Art. XX.162 WER (art. 69 Faill.W.) regelt de termijn binnen dewelke de gefailleerde en de schuldeiser bezwaren kunnen inbrengen tegen de verrichtte en te verrichten verificaties in de Processen-Verbaal van nazicht van schuldvorderingen: de termijn blijft, zoals heden, bepaald op 1 maand te rekenen vanaf de neerlegging van het Proces-Verbaal van verificatie.

Er wordt echter een nieuwe alinea bijgevoegd (art. XX. 162, 2de lid WER):

Legt de curator het proces-verbaal van verificatie later neer dan de datum zoals bepaald in artikel XX.161, dan neemt de termijn pas een aanvang vanaf de datum van neerlegging van het proces-verbaal.

De curator zou ook vroeger kunnen neerleggen, doch daar worden geen gevolgen aan verbonden.

Als de curator zijn Proces-Verbaal van nazicht van schuldvorderingen later neerlegt, en waarbij uiteraard het Register het bewijs van neerlegging zal leveren (opladen + elektronische handtekening curator), dan begint de termijn van één maand maar te lopen vanaf dat ogenblik.

Art. XX.164 §1 WER (art. 71 Faill.W.) geeft het overzicht van de tabel, die door de curator moet samengesteld worden, maar de facto in het register wordt aangemaakt, zijnde de lijst van alle ingediende schuldvorderingen.

Conform de richtlijnen dd. 02.11.2017, opgesteld door de Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel Antwerpen, zal de griffie de lijst art. 71 Faill.W. aanvullen, voor zover alle Processen-Verbaal van nazicht van schuldvorderingen reeds werden neergelegd vóór 01.04.2017.

Voor de faillissementen waar al wel Processen-Verbaal werden neergelegd, doch nog niet allemaal, betekent dit dat het aan de curator toekomt om te zorgen voor de samenstelling van deze lijst.

Dit betekent dat de curator voor elk faillissement open verklaard vóór 01.04.2017, en waar nog niet alle Processen-Verbaal van nazicht van schuldvorderingen vóór deze datum waren neergelegd, zelf de lijst van art. 71 Faill.W., binnenkort art. XX.164 § 1 WER, dient aan te maken.

En het volstaat niet om te verwijzen naar de door de curator in het Register neergelegde Proces-Verbaal van nazicht van schuldvorderingen, dat weliswaar een volledig overzicht geeft van de schuldeisers, vermits met ingang van 01.05.2018, ook het rolnummer toegekend aan een betwisting dient vermeld te worden op deze lijst, en aansluitend de korte inhoud en de datum van de beslissing over de betwisting (art. XX.164 § 1, 6° en 7° WER).

Het lijkt mij dat de curator hier eerder pragmatisch zal moeten te werk gaan, teneinde te vermijden dat hij 10-tallen betwiste vorderingen manueel in het Register dient in te voeren, teneinde een zo volledig mogelijke lijst conform dit artikel te kunnen samen stellen.

Bovendien betekent dit uiteraard ook dat er een interactie zal moeten komen tussen de griffie van de

Rechtbank van Koophandel, die aan betwistingen een algemeen rolnummer dient te geven, en dan dit algemeen rolnummer moet kunnen ingeven in de kwestieuze lijst.

HOOFDSTUK 5 – Vereffening van het faillissement

Art. XX.166 WER (art. 75 Faill.W.) het tijdstip vanaf wanneer de curatele kan overgaan tot verkoop van roerend en onroerend goed blijft ongewijzigd.

Art. XX.167 WER (art. 76 Faill.W.) schrapt de mogelijkheid om vanaf het derde jaar na de verjaardag van het failliet verklarend vonnis een vergadering van schuldeisers bijeen te roepen, op initiatief van een schuldeiser.

Art.XX.170 WER (art. 79 Faill.W.) regelt de afrekeningsvergadering.

Wanneer alle betwistingen van schuldvorderingen zijn beslecht en de vereffening van het faillissement is beëindigd, worden de schuldeisers en de gefailleerde opgeroepen door de curatoren na inzage en goedkeuring van de rekeningen van de curatoren op beschikking van de rechtercommissaris die de datum, het uur en de plaats ervan vastlegt.

Een bijkomende verplichting wordt ingevoerd, en waarbij griffies en curatoren met extra werk worden opgezadeld. De wetgever voorziet immers dat alle betwistingen van schuldvorderingen moeten worden opgelost, waarna slechts de vergadering van de schuldeisers kan worden gehouden:

De Memorie van Toelichting argumenteert hierover:

“In de faillissementen die zullen worden gesloten na vereffening, moeten alle procedures met betrekking tot de vorderingen tot opname van schuldvordering worden afgehandeld, ongeacht of een schuldeiser in nuttige orde komt bij de verdeling van de gelden of niet. Hoewel dit, vanuit pragmatisch oogpunt, kan voorkomen als weinig zinvol werk voor de curator en de rechtbank, mag het belang van de aanvaarding van de schuldvordering in het passief van het faillissement niet miskend worden. Meer dan één argument verzet er zich tegen de pragmatische werkwijze aan te houden.

Zo kan worden verwezen naar het feit dat slechts zij die als schuldeiser van of in het faillissement zijn erkend, kunnen deelnemen aan de vergadering waarop de rekening van de curator wordt besproken en deze rekening kunnen betwisten. Een persoon wordt slechts als schuldeiser in het faillissement erkend wanneer zijn schuldvordering is onderworpen aan de verificatie door aangifte van schuldvordering dan wel dagvaarding van de curator en na aanvaarding van deze schuldvordering hetzij in het proces-verbaal van verificatie hetzij bij vonnis van de rechtbank. In de mate dat een betwisting van een schuldvordering niet wordt beëindigd bij vonnis of akkoord van de partijen, staat de hoedanigheid van schuldeiser in hoofde van de aangever van de schuldvordering niet vast.”

Tot op heden was een dergelijke uitdrukkelijke bepaling niet opgenomen in de faillissementswetgeving. En alle rechtbanken waren zeer pragmatisch in hun werkwijze, door te aanvaarden dat enkel de betwistingen dienden opgelost te worden van die schuldeisers die in nuttige orde kwamen voor een uitbetaling.

In het kader van een sluitingsvergadering worden alle schuldeisers uitgenodigd aanwezig te zijn, of zij nu een aanvaarde of een betwiste vordering hebben.

In Boek XX wordt niet opgenomen dat het stemrecht op de vergadering van schuldeisers enkel beperkt is tot deze schuldeisers wiens vordering aanvaard is.

De overwegingen van de wetgever in de Memorie zijn niet alleen weinig praktisch, en betekenen dat zowel de curatoren meer werk zouden hebben, als uiteraard de rechtbanken in het kader van het oplossen van de betwistingen, maar zelfs niet relevant....

Er is uiteraard geen sanctie voorzien, als niet alle betwistingen opgelost zijn : dus kan ook overwogen worden om de praktijk, zoals tot op heden gehanteerd, ook in de toekomst toe te passen...

Art. XX.170, laatste lid WER (art. 79 Faill.W.) bepaalt:

Indien er een batig saldo is, komt dit rechtens toe aan de gefailleerde of indien het een rechtspersoon betreft, aan de aandeelhouders.

Er is met andere woorden (terug) duidelijkheid over de bestemming van het batig saldo na uitbetaling aan de schuldeisers. Rekening dient mijns inziens uiteraard wel te worden gehouden met de cassatierechtspraak (Cass. 13 oktober 2011, RW 2012-13, afl.18, 698 met noot) m.b.t. de intresten die kunnen uitbetaald worden op de vorderingen van de schuldeiser voor zover er voldoende actief aanwezig is.

Art. XX.171 WER (art. 80 Faill.W.)

Dit artikel beperkt zich tot de werkzaamheden rond de sluiting van het faillissement.

De bepalingen m.b.t. verschoonbaarverklaring of bevrijding van de persoonlijke zekerheidssteller verdwijnen hier.

De procedure m.b.t. de verschoonbaarverklaring wordt overigens omgezet in een kwijtschelding, en de procedure wordt veel eenvoudiger:

Geen verslag meer van de rechter-commissaris, en geen verslaggeving meer over het standpunt van de schuldeisers n.a.v. de afrekeningsvergadering wordt nog voorzien. Noch de curator noch de gefailleerde worden gehoord in raadskamer.

De procedure van de kwijtschelding vindt men terug in hoofdstuk 6.

HOOFDSTUK 6 – Kwijtschelding

Art. XX.173 WER voegt het automatisme van de kwijtschelding in.

Indien de gefailleerde een natuurlijke persoon is, zal hij ten aanzien van de schuldeisers worden bevrijd van de restschulden, onverminderd de zakelijke zekerheden gesteld door de schuldenaar of derden.

De natuurlijke persoon dient de kwijtschelding te vragen: ofwel bij de aangifte van zijn faillissement, ofwel later.

Art. XX. 173 §2 WER bepaalt dat de kwijtschelding enkel wordt toegekend door de rechtbank op verzoek van de *gefailleerde, welk verzoekschrift hij dient te voegen bij zijn aangifte van het faillissement of dient neer te leggen in het register uiterlijk drie maanden na de bekendmaking van het faillissementsvonnis, zelfs indien het faillissement is afgesloten voor het verstrijken van die termijn.*

Opgemerkt dient te worden dat de termijn van 3 maanden geen vervaltermijn is, er staat, met andere woorden, mijns inziens geen enkele sanctie op wanneer de gefailleerde natuurlijke persoon slechts later zijn verzoekschrift indient.

Het verzoekschrift wordt door de griffie ter kennis gebracht van de curator, hetgeen betekent dat het wordt opgeladen in het Register, waarna een automatische melding aan de curator volgt.

En deze dient dan (art. XX.173 § 2 WER) uiterlijk na 1 maand een verslag neer te leggen over omstandigheden die kunnen aanleiding geven tot de vaststelling van kennelijk grove fouten.

Na het verstrijken van een termijn van 6 maanden kan de gefailleerde de rechtbank verzoeken om uitspraak te doen over de kwijtschelding. Voor zover er op dat ogenblik geen negatief verslag neerligt van de curator, dient de rechtbank de kwijtschelding uit te spreken.

Voor zover de rechtbank de kwijtschelding niet uitspreekt, kan de gefailleerde de rechtbank verzoeken om binnen een termijn van een jaar vanaf de opening van het faillissement, de redenen op te geven waarom ze zich nog niet over de kwijtschelding hebben uitgesproken, zonder dat deze mededeling mag vooruitlopen op een latere beslissing (art. XX.173 §2, 2de lid WER).

Pas nadat de rechtbank uitspraak heeft gedaan over de kwijtschelding kan elke belanghebbende (art. XX.173 § 3 WER), waaronder ook begrepen de curator en het OM, bij verzoekschrift vorderen dat de kwijtschelding slechts voor een deel wordt toegekend of volledig wordt geweigerd.

Op dat ogenblik kunnen opnieuw de kennelijke grove fouten aangehaald worden, waarover dan de rechtbank zal oordelen.

Eigenlijk is het uitgangspunt dat de kwijtschelding een quasi automatisme wordt, en waarbij enkel wanneer derden zich verzetten, de rechtbank dient te oordelen of de kwijtschelding wel kan worden toegekend, en zo ja, geheel of gedeeltelijk.

De kwijtschelding geldt eveneens voor de partner van de gefailleerde (art. XX.174 WER (art. 82 Faill.W.)).

HOOFDSTUK 7 – Schuldeisers en borgtochten

Art. XX.175 WER e.v. zijn een herneming van de artt. 72bis, 84 t.e.m. 98bis, en regelen de bevrijding van de kosteloze persoonlijke zekerheidssteller.

HOOFDSTUK 8 – Uitleiding aan de schuldeisers

Art. XX.192 WER is een herneming van art. 99 Faill.W.

HOOFDSTUK 9 – Verkoop van de onroerende goederen van de gefailleerde

Art. XX.193 WER (art. 100 Faill.W.) herneemt de regeling voor de uitwinning van de onroerende goederen.

Een uitdrukkelijke regeling wordt ingeschreven (art. XX.193 §2 WER), wanneer de onroerende goederen in mede eigendom toebehoren aan de gefailleerde en aan andere personen.

Ook hier wordt de bijzondere procedure ingevoerd dat de rechter-commissaris een zitting dient te organiseren, waarop de ingeschreven hypothecaire bevoorrechte schuldeisers per gerechtsbrief worden uitgenodigd om aanwezig te zijn en om gehoord te worden.

Pas dan zal door de rechter-commissaris een machtiging kunnen verleend worden om over te gaan tot verkoop van de onroerende goederen in onverdeeldheid.

Zelfs indien er een akkoord is van alle mede eigenaars om over te gaan tot verkoop, dient deze procedure gevolgd te worden (art. XX.193 §2, 2de lid WER).

HOOFDSTUK 10 – Terugvordering

Art. XX.194 WER e.v. is ook hier een herneming van de artt. 101 e.v. Faill.W.

5 BOEK XX - TITEL VII. GRENSOVERSCHRIJDENDE INSOLVENTIE

6 BOEK XX - TITEL VII. AANSPRAKELIJKHEIDSVORDERINGEN

(er zijn in Boek XX twee titels VII ingevoegd en geen titel VIII)

De aansprakelijkheidsvorderingen maken voortaan deel uit van Boek XX.

a) Art. XX.225 WER regelt de vordering hoofdens kennelijke grove fout die door de curator, maar ook door elke benadeelde schuldeiser, kan ingesteld worden.

Maar er is een praktische regeling uitgewerkt (art.XX.225 §3 WER)

Een benadeelde schuldeiser kan de vordering alleen instellen indien de curator de vordering zelf niet instelt binnen een maand na hiertoe door de benadeelde schuldeiser te zijn aangemaand. De

benadeelde schuldeiser stelt de curator daarvan in kennis. De curator kan tussenkomen in de door de schuldeiser ingesteld procedure. In dat geval wordt de curator van rechtswege geacht de vordering voort te zetten als rechtsopvolger van de schuldeiser.

Ook wordt er een pragmatische regeling uitgewerkt voor wat betreft de verdeling van de in het kader van deze procedure gerecupereerde gelden (art. XX.225 § 5 WER):

Ongeacht of de vordering werd ingesteld door de curator of door een schuldeiser:

1° wordt de door de rechtbank toegekende vergoeding wegens vermindering of afwezigheid van activa evenredig verdeeld onder de schuldeisers met inachtneming van de wettige redenen van voorrang op die activa;

2° wordt de door de rechtbank toegekende vergoeding wegens vermeerdering van het passief van het faillissement evenredig verdeeld over alle schuldeisers zonder inachtneming van de wettige redenen van voorrang.

b) Een bijzondere regeling wordt ingevoerd in art. XX.226 WER, voor de op het ogenblik van de uitspraak van het faillissement verschuldigde sociale bijdragen:

Onverminderd artikel XX.225 kunnen

- de huidige of gewezen bestuurders, zaakvoerders, dagelijkse bestuurders.....

- op vordering van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid of van de curator –

- persoonlijk en hoofdelijk aansprakelijk worden gesteld

- voor het geheel of een deel van alle op het ogenblik van de uitspraak van het faillissement verschuldigde sociale bijdragen met inbegrip van de verwijlinteresten,

- (voorwaarden:)indien zij, in de loop van de periode van vijf jaar voorafgaand aan de faillietverklaring, betrokken zijn geweest bij minstens twee faillissementen of vereffeningen van ondernemingen waarbij schulden ten aanzien van een inningsorganisme van de sociale zekerheidsbijdragen onbetaald zijn gebleven, voor zover zij bij die eerder failliet verklaarde of vereffende ondernemingen ten tijde van de faillietverklaring, ontbinding of aanvang van de vereffening tevens bestuurder....waren.

Het bijzondere is dat hier de toegekende vergoeding toegerekend wordt aan R.S.Z., zelfs indien de curator deze vordering instelt.

In het wetsontwerp van 20.04.2017 was een identieke bepaling opgenomen voor de belastingschulden (bedrijfsvoorheffing of B.T.W.). In de definitieve tekst is deze bepaling weg gevallen. De aansprakelijkheidsregeling opgenomen in de Programmawet van 20.07.2006 blijft mijns inziens onverkort bestaan: met andere woorden een aansprakelijkheid indien de vennootschap (in geval van trimesteriële aangifte) binnen een periode van 1 jaar, 2 trimesteriële aanslagen niet betaald heeft, of, in geval van maandelijks aangifte, indien de vennootschap binnen een periode van 1 jaar drie maandelijks aanslagen niet betaald heeft.

c) En tenslotte bevestigt Boek XX de vordering in bestuurdersaansprakelijkheid, lastens die bestuurders en feitelijke bestuurders die niet als een normaal voorzichtig en zorgvuldig bestuurder, in dezelfde omstandigheden geplaagd, heeft gehandeld (XX.227 WER).

7 BOEK XX - TITEL IX. VERBODSBEPALINGEN EN DE REHABILITATIE

HOOFDSTUK 1 – Verbodsbepaling

In Boek XX worden de verbodsbepalingen, zoals voorzien in het KB 22 van 24 oktober 1934, hernomen in art.XX.229 ev WER, waar de procedure wordt toegelicht.

Het beroepsverbod kan variëren van 3 tot maximum 10 jaar, met een gedeelte voorwaardelijk.

Uitdrukkelijk wordt wel bepaald in art. XX.236 WER dat het beroepsverbod niet van toepassing is bij faillissement van een onderneming die onderworpen is aan tuchtregels vastgesteld door of krachtens een wet, t.t.z. de vrije beroepen, waarvoor de bijzondere regeling is voorzien dat, in geval van faillissement, een mede curator wordt aangesteld.

HOOFDSTUK 2 - Rehabilitatie

Art. XX.237 WER (art. 109 Faill.W.) bepaalt : *De gefailleerde die geen kwijtschelding heeft verkregen en die alle nog door hem verschuldigde bedragen in hoofdsom, interest en kosten, geheel heeft voldaan, kan rehabilitatie verkrijgen.*

Dit artikel sluit aan op hetgeen reeds bestond voor de niet verschoonbaarverklarde gefailleerde, doch de procedure wordt vereenvoudigd:

- een verzoekschrift, neer te leggen in het Register;
- publicatie ervan in B.S.
- verzet door de niet betaalde schuldeiser (art.XX.239 WER)
- uitspraak door de rechtbank (art.XX.240 WER)
- publicatie (art.XX.241 WER)

8 BOEK XX - TITEL X. INTREKKING FAILLISSEMENT

Art. XX.242 WER voorziet wat er in het vonnis dient te staan, wanneer de intrekking van het faillissement wordt bevolen. Dit is een verduidelijking, op basis van de bestaande gewoontes, doch waarbij thans uitdrukkelijk wordt voorzien dat het vonnis dat de intrekking van het faillissement beveelt, door de curator zal moeten worden gepubliceerd. Het Register zal hiervoor zorg dragen.

9 BOEK XX - TITEL XI. EVALUATIE VAN DE INSOLVENTIEPROCEDURES

Art. XX.243 WER bepaalt dat, 2 jaar na de inwerkingtreding, er een evaluatie zal gebeuren of de procedures van Boek XX wel *passend zijn voor de Verenigingen zonder Winstoogmerk als bedoeld in de Wet van 27 juni 1921...*

AFDELING 2. WIJZIGINGEN aan het GERECHTELIJK WETBOEK

Ik wil nog even stil staan bij de wijzigingen die worden ingevoerd aan art. 1193 e.v. van het Gerechtelijk Wetboek, m.b.t. de verkoop van onroerend goed.

Art. 1193 Ger.W. bepaalt:

De verkoop van de onroerende goederen geschiedt in alle voormelde gevallen op de wijze die gebruikelijk is inzake gewone openbare verkoping van onroerende goederen, behoudens het bepaalde in de artikelen 1193bis en 1193ter.

*De toewijzing geschiedt in één enkele al dan niet **gedematerialiseerde** zitting, bij opbod.*

Door de wijzigingen aan dit wetboek wordt het mogelijk voor de notarissen om in het kader van de openbare verkoop, ook de openbare verkoop in geval van faillissement, een gedematerialiseerde zitting te organiseren, en waarbij, met andere woorden, van op afstand wordt geboden.

De wetswijziging die voorziet dat de toewijzing geschiedt in één enkele zitdag, zonder de mogelijkheid van hoger bod, zal een mentaliteitswijziging moeten meebrengen bij de liefhebbers. De regel bestond erin dat, zelfs indien bij de eerste zitdag het onroerend goed werd toegewezen, er toch de mogelijkheid bestond om nog een hoger bod uit te brengen, en waarbij dan eigenlijk slechts in het kader van de organisatie van de tweede zitdag, de werkelijke liefhebbers het achterste van hun tong lieten zien.

Zij zullen thans duidelijk de beslissing moeten nemen om te bieden op de eerste en enige zitdag.

Of een gedematerialiseerde bieding een beter resultaat gaat met zich brengen, dan de zitdagen die wordt georganiseerd of in het notarishuis, of in plaatselijke cafés, blijft uiteraard een vraag.

Men kan de vergelijking maken met de online veilingen die door de veilingmeesters worden georganiseerd m.b.t. roerend goed, en waarbij de praktijk toch heeft uitgewezen dat er meer wordt geboden, en dan ook door de bank genomen soms betere resultaten worden behaald dan wanneer de liefhebber zich moet verplaatsen naar de veilingzaal van de veilingmeester.

Uiteraard is het moeilijk om de veiling van roerende goederen, waar soms tientallen loten op één namiddag te koop worden aangeboden, te vergelijken met de openbare verkoop van een specifiek onroerend goed.

Afdeling 3. Vrij beroep

I.

1. Vrije beroepers zijn ook ondernemingen, en zullen dan ook, met ingang van 01.05.2017, onder de toepassing vallen van Boek XX.

In Boek I art. I.1, 14° is een definitie opgenomen m.b.t. de omschrijving van de beoefenaar van een vrij beroep, te weten:

Elke onderneming wiers activiteit er hoofdzakelijk in bestaat om, op onafhankelijke wijze en onder eigen verantwoordelijkheid, intellectuele prestaties te verrichten waarvoor een voorafgaande opleiding en een permanente vorming is vereist en die onderworpen is aan een plichtenleer waarvan de naleving door of krachtens een door de wet aangeduide tuchtrechtelijke instelling kan worden afgedwongen.

(Er zal nog een technische aanpassing moeten gebeuren aan Boek I WER, aangezien de formulering van de definitie verschillend is in het Nederlands en in het Frans: *door de wet aangeduide tuchtrechtelijke instelling* vs. *par une institution disciplinaire*.)

Uitdrukkelijk wordt in art. XX. 1 § 2 WER voorzien:

De bepalingen van dit boek gelden onverminderd het bijzonder recht dat de gereglementeerde vrije beroepen of de ministeriële ambtenaren en notarissen betreft, met inbegrip van de toegang tot het beroep, de beperkingen aan het beheer en de overgang van het vermogen en de eerbiediging van het beroepsgeheim.

De bepalingen van dit boek mogen niet derwijze worden uitgelegd dat zij een beperking inhouden van de plicht tot het bewaren van het beroepsgeheim of de vrije keuze van de patiënt of cliënt van de beoefenaar van een vrij beroep.

Met andere woorden: het beroepsgeheim en het respect voor het beroepsgeheim staat centraal in het kader van de opvolging van de insolventieprocedure waarin een vrij beroep betrokken wordt.

Art. XX.1 § 1, laatste lid WER voorziet dat de Koning de nadere toepassingsregels van dit boek voor de vrije beroepen en hun verenigingen zal bepalen: aan het KB in kwestie wordt op dit ogenblik gewerkt.

2. Een lijst van vrije beroepsbeoefenaars, die ressorteren onder de definitie van art. I.1, 14° WER is er niet, zodat de rechtbank op het ogenblik dat zij geconfronteerd wordt met een insolventieprocedure van een vermoedelijke vrije beroeper de toetsing zal moeten doen.

Immers wordt er uitdrukkelijk voorzien in de definitie dat één van de kenmerken van het vrij beroep is dat de vrije beroeper o.a. onderworpen is aan een plichtenleer waarvan de naleving door een tuchtrechtelijke instelling kan worden afgedwongen.

Dit geldt niet voor alle vrije beroepen: tandartsen zijn vrije beroepers, die echter niet onderworpen zijn aan een plichtenleer, zodat de specifieke maatregelen die voorzien worden in Boek XX op hen niet van toepassing zijn. Hetgeen het uiteraard niet verhindert dat een tandarts, onderneming zijnde, in falingsfaling kan verklaard worden.

3. In het kader van het KB zal uitdrukkelijk voorzien worden dat de specifieke maatregelen,

opgenomen in Boek XX WER in hoofde van de beoefenaar van een vrij beroep, zoals gedefinieerd in art. 1.1, 14° WER zullen van toepassing zijn op natuurlijke personen en op de vennootschappen waarbinnen de natuurlijke personen – vrije beroepsbeoefenaar hun activiteiten uitoefenen.

4. Art. XX.1 § 2 WER stelt zeer uitdrukkelijk de eerbiediging van het beroepsgeheim centraal. Dit beroepsgeheim zal nog in een aantal andere artikelen van Boek XX benadrukt worden, zodat in elk geval, in welk stadium van Boek XX de vrije beroepsbeoefenaar zich ook bevindt (dossier voor de Kamer voor Ondernemingen in Moeilijkheden, WCO of faillissementsprocedure) steeds met inachtnaeme van het beroepsgeheim door de rechtbank en de insolventiefunctaris wordt gehandeld.

II.

5. De “Ordes of Instituten” zijn de door de wet aangeduide instanties die instaan voor de opvolging van de problematiek.

Door het niet consequente gebruik doorheen Boek XX van de term “ordes of Instituten”, “andere beroepsverenigingen”, “tuchtorgaan”, is het noodzakelijk dat een juiste definitie wordt weergegeven wie het betrokken orgaan is voor de opvolging van het insolventiedossier.

Er zal in het kader van het Koninklijk Besluit allicht gewerkt worden met de term van het “Bevoegd Orgaan”: het Bevoegd Orgaan zal het orgaan zijn dat, vanaf het ogenblik dat een insolventiedossier wordt opgestart, hiervan in kennis wordt gesteld. En dan moeten de Ordes en Instituten zelf intern uitwerken hoe dan de informatieverbreiding verder gebeurt.

Het zal overigens toekomen aan de Ordes en Instituten om op te geven wie hun Bevoegd Orgaan is, zodat dit kan worden opgenomen in het KB.

Daarnaast wordt een informatiefiche gemaakt, en die ten behoeve van alle gebruikers in RegSol zal worden opgenomen, waar rechtbanken, rechter-commissarissen, en elke belanghebbende derde, de specifieke contactinformatie voor een specifieke groep vrije beroepers zal kunnen terug vinden.

Zo zal in het KB bv. worden vermeld, op basis van de informatie verstrekt door OVB en OBF, dat het Bevoegd Orgaan voor de advocaten de stafhouder van hun hoofdbalie is. En in de informatiefiche zullen dan de adres- en contactgegevens van het batonnaat in kwestie terug gevonden kunnen worden.

Afspraken zijn al gemaakt met de Federatie voor de Vrije Beroepen, en doorgegeven aan FOD Justitie, dat deze informatie ter beschikking zal gesteld worden in het Register.

6. Elke Orde en Instituut zal er moeten voor zorgen dat de contactpersoon of het aanspreekpunt van het Bevoegd Orgaan de context en betekenis begrijpt van de verschillende meldingen die kunnen toekomen, en indien nodig ook enige vertrouwde heeft met een insolventieprocedure.

Het is immers deze contactpersoon van het Bevoegd Orgaan die er zal moeten voor zorgen dat kan geantwoord worden op de vragen m.b.t. advies, gesteld door de rechtbanken, en die er ook zal moeten voor zorgen dat de informatie van de rechtbanken toekomt bij hun bevoegde personen.

Bv. wanneer in het kader van een dossier bij de Kamer voor Ondernemingen in Moeilijkheden de

aangestelde consulaire rechter wenst af te stappen: dan dient dit uiteraard te gebeuren met respect voor het beroepsgeheim, en waarbij dan het Bevoegde Orgaan er zorg zal moeten voor dragen dat hierrond de nodige maatregelen door hen worden genomen. Het is hun verantwoordelijkheid, eens zij in kennis zijn gesteld door de rechtbank.

7. De wetgever vereist dat er in bepaalde gevallen een bijkomende insolventiefunctionaris (IF) wordt aangesteld, die deel uitmaakt van dezelfde beroepsgroep als de insolvente schuldenaar.

Deze IF – vrije beroepsbeoefenaar wordt door de rechtbank aangeduid op basis van een lijst van IF's, gepubliceerd in het B.S. en op te stellen door de Ordes, Instituten of andere beroepsverenigingen (art. XX.20 § 1 WER).

8. Sommige beroepsorganisaties geven nu al te kennen dat zij er mogelijkwijze niet zullen in slagen om een lijst van insolventiefunctionarissen op te stellen. Er is uiteraard geen sanctie voorzien indien deze lijst ontbreekt, hetgeen echter wel met zich brengt dat, als er een bijkomende insolventiefunctionaris moet worden aangesteld, de rechtbank zelf zal moeten op zoek gaan naar geschikte kandidaten, eventueel via het overleg met het Bevoegd Orgaan.

Zo wordt bv. specifiek voorzien in art. XX.123 WER:

Wanneer de gefailleerde de beoefenaar is van een vrij beroep, voegt de rechtbank aan de curator als medecurator overeenkomstig artikel XX.20, § 1, een beoefenaar van dit beroep toe die waarborgen van bekwaamheid biedt op het vlak van vereffeningprocedures.

Het is zeker deze laatste zinsnede die de Ordes / Instituten van de vrije beroepsbeoefenaars doet vrezen voor het feit of zij wel kandidaten voor hun lijst zullen vinden: een arts is niet noodzakelijkerwijze in staat om waarborgen van bekwaamheid te bieden op het vlak van vereffeningprocedures ...

III.

9. In het kader van de besprekingen die de laatste maanden gevoerd zijn geworden met de Federatie van Vrije Beroepen en het Kabinet van Justitie, is het voorstel geformuleerd om niet zo zeer te focussen op de bekwaamheid inzake vereffeningprocedures, doch te focussen op de vaststelling dat de zogenaamde mede curator, of de insolventiefunctionaris die mede wordt aangesteld in het kader van andere insolventieprocedures, waarborgen moeten bieden om te waken over de bescherming van het beroepsgeheim en de specifieke beroepstechnische vereisten eigen aan het vrije beroep.

Wanneer bv. een accountant in faling wordt verklaard, en een mede curator wordt aangesteld, zal dit een accountant zijn, die voldoende beslagen moet zijn in de eigen deontologie, zodat de afwikkeling van het accountantskantoor kan gebeuren met respect voor het beroepsgeheim.

De focus moet liggen op het beroepsgeheim en de naleving van de specifieke beroepstechnische aspecten van het vrije beroep, eerder dan het feit of de mede curator vereffeningprocedures kent.

In deze context werd overigens ook de suggestie geformuleerd om de taak van de mede curator niet alleen duidelijk af te lijnen m.b.t. het naleven van beroepsgeheim en deontologie, doch om deze ook een apart statuut te geven, vergelijkbaar met dit van de curator ad hoc.

Het spreekt mijns inziens voor zich dat de gewone curator die wordt aangesteld diegene is die de verantwoordelijkheid zal moeten nemen voor wat betreft de vereffening van het faillissement, het voeren van alle mogelijke procedures, het realiseren van actief, het fixeren van passief e.d.m., terwijl de taak van de mede curator, als deze duidelijk omlijnd wordt tot bewaking van het beroepsgeheim en de beroepstechnische aspecten eigen aan het specifieke vrije beroep, veel duidelijker kan omlijnd worden, zoals de taak van een curator ad hoc.

Eens de taak van deze mede curator beëindigd is, hetzij lopende het faillissement, hetzij pas op het einde van het faillissement, kan dan deze mede curator zoals de curator ad hoc een verslaggeving opstellen, en een voorstel van staat van ereloon en kosten neerleggen, waarover advies wordt gegeven door de rechter-commissaris en de curator aan de rechtbank, die dan zal beslissen.

Dit betekent in concreto dan ook dat het ereloon van de – zoals ik het dan noem - hoofdcurator - niet wordt aangetast door het ereloon van de mede curator (curator ad hoc), wiens ereloon immers een afzonderlijke boedelschuld vormt.

10. Zoals gezegd wordt de focus in het kader van alle gesprekken die gevoerd worden met de vrije beroepers voornamelijk gelegd op de problematiek die kan ontstaan naar aanleiding van een faillissement.

De insolventiefunctionaris / vrije beroeper zal men echter ook kunnen aantreffen bij bv. de voorlopige maatregelen – m.b.t. de aanstelling van een gerechtsmandataris in de zin van art. XXX of de voorlopig bewindvoerder in de zin van art. XX.31 en XX.32 WER. In het kader van de gerechtelijke reorganisatie is het ook denkbaar dat, bij de overdracht onder gerechtelijk gezag, een bijkomende insolventiefunctionaris / gerechtsmandataris in de zin van art. XX.85 WER wordt aangesteld.

Bij nalezing van Boek XX dient vastgesteld te worden dat de aanstelling van een mede IF niet systematisch telkens wordt voorzien, zodat allicht ook hier een aanvulling van Boek XX nodig is.

IV.

11. Het onderbrengen van het vrij beroep in Boek XX zal, in praktijk, allicht nog aanleiding geven tot bepaalde praktische problemen:

- Is het nuttig / noodzakelijk om te voorzien dat voorafgaand overleg tussen rechtbank en Orde / Instituut moet voorzien worden, teneinde o.a. te kunnen beoordelen wie het best geschikt is om als mede IF te worden aangesteld.
- Wie bepaalt wie een vrij beroep is onderworpen aan de definitie van art. I.1, 14° WER?
- Zijn alle Ordes en Instituten in staat om correcte informatie te verschaffen en deze, op constante wijze, bij te houden, zodat het Bevoegd Orgaan telkens kan gecontacteerd worden?

Stel immers dat in het kader van een onderzoek door de Kamer voor Ondernemingen in Moeilijkheden de rechtbank beslist om ter plaatse te gaan. Dit zal dan moeten gebeuren in aanwezigheid van een vertegenwoordiger van de betrokken Orde. Het is het Bevoegd Orgaan dat de verantwoordelijkheid zal moeten nemen om berichten die zij ontvangt, via het Register, te verwerken.

- Zijn alle Ordes en Instituten in staat om een verantwoordelijke binnen het Bevoegd Orgaan aan te duiden, die voldoende beslagen is op het gebied van insolventieprocedures? Art. XX.1 § 4 WER bepaalt immers dat in alle insolventieprocedures het advies van de Orde / Instituut

kan worden gevraagd over de toepassing van Boek XX op de insolvente beroepsbeoefenaar in kwestie.

- Krijgt de Orde of het Instituut onmiddellijk toegang tot alle dossiers zoals zij in het Register zullen worden aangemaakt? Betekent dit dat, op het ogenblik dat een dossier door de rechtbank wordt geactiveerd (Kamer voor Ondernemingen in Moeilijkheden, WCO, faillissement), door de eenvoudige kennisgeving aan de betrokken Orde inzage wordt verleend in het dossier? Is de Orde dan belanghebbende, of kan / mag de Orde ook actief tussen komen?
- Dient er altijd in het kader van het faillissement van een beoefenaar van een vrij beroep een mede curator aangesteld te worden? Op dit ogenblik is het een verplichting, doch waarbij de meeste Ordes en Instituten er de voorkeur aan geven dat er overleg gebeurt, en dat zij een advies kunnen geven aan de rechtbank m.b.t. de noodzaak van de aanstelling van een mede IF.
- Zoals het thans is ingeschreven in de wet is er geen onderscheid tussen de taak van de curator en de mede curator, onderscheid dat wel zeer duidelijk moet gebeuren, en dat in het KB kan worden opgenomen.

Er is, met andere woorden, nog heel wat werk aan de winkel voor de praktische uitwerking en het bijsturen van de wetgeving rond de insolventieprocedure waarin een vrije beroepsbeoefenaar betrokken kan worden.

V.

12. Boek XX bevat ook specifieke bepalingen inzake het opleggen van een beroepsverbod aan een gefailleerde of een zaakvoerder bestuurder van een gefailleerde rechtspersoon (art.XX.229-236 WER).

Art. XX.236 WER bepaalt echter uitdrukkelijk dat *“deze regels niet van toepassing zijn bij faillissement van een onderneming die onderworpen is aan tuchtregels vastgesteld door of krachtens een wet”*.

De advocaat, geconfronteerd met een faillissement, zal met andere woorden niet door de sanctie van het beroepsverbod getroffen kunnen worden – uiteraard los van de tuchtrechtelijke vervolging in het kader van de deontologie...

VI.

13. Het is ook evident dat elk betrokken Orde of Instituut haar eigen deontologie dient te na te kijken, teneinde vast te stellen welke de gevolgen zijn van het faillissement van een vrije beroeper.

Stel : een advocaat / natuurlijke persoon / samenwerkingsvorm van advocaten wordt betrokken in een gerechtelijke reorganisatie. Op dit ogenblik zal de vrije beroepsbeoefenaar zijn beroepsactiviteit normaal kunnen verder zetten.

Stel : een advocaat / natuurlijke persoon wordt in falingsverklaring verklaard. In de huidige stand van onze deontologie heeft het faillissement geen enkel gevolg voor deze beroepsbeoefenaar, hetgeen betekent dat hij advocaat blijft. Uiteraard kan hij geen oneerlijke afwijzing van cliënteel doen, doch het cliënteel vormt niet het handelsfonds van het faillissement, gelet op de vrije keuze van raadsman.

Wat met de samenwerkingsvorm waaronder meerdere advocaten hun activiteit uitoefenen? Gelet op

de zeer brede definitie van de “onderneming” kunnen alle samenwerkingsvormen, of het nu gebeurt onder de vorm van een vennootschap, of een gewoon samenwerkingsverband, in falings worden verklaard. Wat is het gevolg voor de betrokken advocaten / vennoten, medewerkers, stagiairs...

De Orde van Vlaamse Balies en OBFV buigen zich op dit ogenblik nog over deze problematiek, en waarbij de betrokken algemene vergaderingen nog beslissingen zullen moeten nemen voor wat betreft de eventuele aanpassing van de deontologie. Men zou kunnen opteren voor de Nederlandse oplossing: een advocaat die in falings wordt verklaard, wordt onmiddellijk van het tableau geschrapt...

Er wachten ons nog boeiende tijden.